

5. Фоміна Л.В. Традиційні та інноваційні підходи до вивчення української мови як іноземної у вищій медичній школі / Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Кулікова І.І. // <http://repo.knmu.edu.ua/>

УДК 378.147:811

Сапожникова О.М.,
викладач кафедри німецької мови
факультету міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

КЕЙС-МЕТОД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Анотація. У статті представлено аналіз можливостей використання кейс-методу як методу сучасних технологій під час іноземної професійної підготовки. Детально розкривається сутність понять «кейс», «кейс-метод». Наведені приклади можливої інтеграції різних методів під час організації роботи з кейсом.

Ключові слова: кейс-метод, самостійна робота, реальні ситуації, іноземне навчання.

Аннотация. В статье анализируются возможности использования кейс-метода в профессиональной подготовке на иностранном языке. Автором даны примеры интеграции различных методов для организации работы с кейсом.

Ключевые слова: кейс-метод, самостоятельная работа студента, реальные ситуации.

Abstract. The analysis of the possibilities of using the method of case-study in the foreign language training as a means of modern technologies is presented in the article. The essence of the concepts of «case-study», «case-method» is detailed. The examples of possible integration of different techniques in the organization of the work with cases are presented.

Key words: case-method, independent work, real situations, foreign language training.

Модернізація освітньої діяльності в контексті входження України в європейське освітнє і наукове поле розкриває нагальну необхідність якісної мовної підготовки студента та його адаптованості до ринку праці, наголошуючи на особистісній орієнтованості навчального процесу. Життєві реалії ставлять перед викладачами іноземних мов завдання виховання та навчання студента, який може гнуч-

ко адаптуватися в сучасному світовому просторі, самостійно здобувати необхідні знання, ефективно використовувати їх для розв'язання різноманітних проблем на практиці, критично і творчо мислити, генерувати нові ідеї, грамотно працювати з іншомовною інформацією, бути контактними в певних соціальних групах, уміти спільно працювати в різних галузях, не уникаючи конфліктних ситуацій, а вирішуючи їх, самостійно працювати над розвитком своєї духовності, інтелекту, культурного рівня.

Провідним чинником у вирішенні цих завдань постають різноманітні педагогічні технології [2], серед яких виділяють:

- структурно-логічні технології навчання, які являють собою поетапну організацію постановки дидактичних завдань, вибору засобів розв'язання, діагностики та оцінки одержаних результатів;

- інтеграційні технології, які забезпечують інтеграцію знань і вмінь з різних дисциплін, різних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів, навчальних тем, навчальних проблем тощо;

- ігрові технології як особливу форму взаємодії викладача і студентів, що сприяє формуванню вмінь вирішувати завдання на основі комплексного вибору альтернативних варіантів через реалізацію певного сюжету;

- діалогові технології, які пов'язані зі створенням комунікативного середовища, розширенням простору співробітництва на суб'єкт-суб'єктному рівні;

- тренінгові технології як систему діяльності для відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання типових завдань у навчанні.

Прогресивний підхід до викладання іноземної мови у вищій школі відзначається масовим використанням новітніх технологій у навчанні, що сприяє наближенню до вимог сучасного суспільства, яке потребує високоосвічених, інтелектуально розвинених громадян з високим рівнем мовної і мовленнєвої компетенції, людей, здатних репрезентувати себе в соціумі засобами мови.

Передовий педагогічний досвід наголошує на безперечній ефективності використання кейс-технології в реалізації сучасних завдань викладача іноземної мови. Кейс-технологія, суть якої полягає в розгляді конкретних ситуацій, випадків для спільного аналізу, обговорення та прийняття рішення студентами з певної сфери професійного спрямування, належить до імітаційних активних методів навчання [1].

У роботі над кейсом студенти вдосконалюють навички та уміння виявляти і розв'язувати проблему, працювати з припу-

щеннями та висновками, аналізувати інформацію та аргументацію, оцінювати альтернативи, ухвалювати рішення, слухати й розуміти інших людей. Створюючи модель проблемної ситуації, викладач іноземної мови має ретельно добирати лексико-граматичне наповнення кейсу, орієнтуючись на відповідний рівень складності. Кейс обов'язково має бути актуальним, ілюструвати типову ситуацію, розвивати аналітичне мислення, провокувати дискусію, мати кілька рішень.

Проведенню навчального заняття з іноземної мови з використанням методу кейсів передують ретельна підготовка студентів, яка є дуже важливим моментом, відштовхуючись від якого здійснюється ситуаційне навчання і будуть надалі вимірюватись досягнуті результати. Студенти знайомляться зі змістом кейсу (як правило позааудиторно), самостійно аналізують інформацію, виписуючи важливі дані, у результаті чого в кожного з них має скластися цілісна уява про зміст кейсу.

Комунікативна спрямованість вивчення іноземної мови передбачає при цьому не лише кількісні переваги практики над лінгвістичною теорією, а, насамперед, навчання діяльності спілкування, створення таких умов на занятті, які б сприяли бажанню студентів висловлюватися, взаємодіяти із співрозмовником, впливати на нього. Залучення студентів до свідомої практичної мовленнєвої діяльності під час роботи над кейсом можливо за умови посилення їхньої ролі як рівноправних партнерів та суб'єктів навчального процесу, підвищення мотивації навчання, створення реального комунікативного середовища, яке забезпечує «занурення» у певні соціальні і виробничі ситуації, урізноманітнення форм подання мовного й мовленнєвого матеріалу, забезпечення негайного зворотного зв'язку,

З метою ефективного формування у студентів необхідних мовних і мовленнєвих умінь та навичок викладачі іноземної мови вдаються до застосування різноманітних засобів навчання; серед популярних — мультимедійні засоби. Готуючись до заняття, викладач повинен підібрати (або створити самостійно) інформаційно-насичений матеріал, який можна представити за допомогою мультимедійних засобів навчання і який би спонукав студентів до розв'язання комунікативних завдань з метою оволодіння іншомовним спілкуванням.

Особливе значення при використанні кейс-методу має ситуаційний аналіз [5], який ґрунтується на сукупності прийомів і методів осмислення ситуації, її структури, тенденцій розвитку. При цьому необхідне розроблення проблемно-логічних ситуацій,

оскільки лише під час пошуку та відкриття нового знання студенти вчать мислити творчо і продуктивно. До таких проблемних, навчально-творчих задач [4], що активно використовуються викладачами іноземних мов в організації навчальної діяльності студентів, належать:

- завдання з відсутністю повної інформації (з недостатньою вихідною інформацією або з надмірною інформацією);

- завдання на комунікативність (задачі на спілкування, на розподіл обов'язків у колективній творчій діяльності та на пошук засобів співробітництва);

- прогнозування (безпосереднє висування оригінальної ідеї);

- рецензування (критичний аналіз прочитаного);

- логічні задачі (опис явищ, процесів, визначення понять та суттєвих ознак, доведення, аргументація, знаходження рішення, усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків, встановлення міжпредметних зв'язків);

- дослідницькі задачі (графічні задачі, задачі на застосування принципів системності, доповнення, історизму тощо);

- завдання на виявлення суперечностей, проблемне бачення (аналогії, приховані питання, викриття суперечностей, формулювання проблем);

- завдання на винахідливість (винахід нових проектів);

- завдання на управління (розроблення стратегії діяльності, планування організації діяльності);

- розвиток фантазії та уявлення (завдання на опис явищ, їх наслідків і передумов);

- естетичні завдання (формування поглядів, смаків, естетичних критеріїв).

Розв'язування проблемних завдань на заняттях з іноземної мови за кейс-методом допомагають наблизити навчання до конкретного досвіду групи, пов'язати його із щоденною практикою, навчити розв'язувати індивідуальні та групові проблеми, приймати демократичні рішення. Кейс-технології дають можливість індивідуального підходу до кожного з учасників навчальної групи, дозволяючи використовувати відмінності стилю навчання кожної особи для збільшення потенціалу всієї групи загалом.

Висновки. Метод кейсів сприяє розвитку вмінь аналізувати ситуації, оцінювати альтернативи, обирати оптимальний варіант і скласти план його реалізації. І якщо протягом навчального циклу такий підхід використовується багаторазово, то у студентів відбувається розвиток аналітичних, практичних, творчих, комунікативних, соціальних навичок при вивченні іноземної мови.

Студенти вчатьсЯ вести бесіду, переконувати опонентів, захищати власну точку зору мовою, яка вивчається, набувають стійких навичок вирішення практичних задач.

Кейс-метод значно розширює простір творчості викладача іноземної мови, охоплюючи діяльність для створення кейсу як унікального інтелектуального продукту, проектування навчання, залучення студентів до активної співпраці.

Інноваційний педагогічний потенціал кейс-методу дуже високий завдяки наявності в структурі методу аргументації, суперечок, дискусій, які тренують учасників обговорення, учать дотриманню норм і правил іншомовного спілкування, формують мовну компетенцію студентів.

Література

1. Гончаров С.М. Креативні методи навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: навч.-метод.посіб. / [С.М. Гончаров, Т.А.Костюкова, О.М. Губницька та ін.]; за заг.ред.проф. С.М. Гончарова. – Рівне: НУВГП, 2007. — 116 с.

2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник / І.М. Дичківська. — К.: Академвидав, 2004. — 352 с.

3. Михайлова Э.А. Кейс и кейс-метод. — М.: Центр марк. исслед. и менедж., 1990.

4. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті / за редакцією проф. С.О. Сисоевої. — К.: ВПЮЛ, 2001. — 502 с.

5. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / под ред. д-ра социологических наук, профессора Сурмина Ю.П. — Киев: Центр инноваций и развития, 2002. — 286 с.

УДК 81'42

Синицына Н.Н.,
*старший преподаватель
кафедры иностранных языков факультета
международной экономики и менеджмента
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

**ПУБЛИКАЦИИ В СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ
АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СРЕДСТВАХ
МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ**